

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/dla-mediow/kongresy-pamieci-narodowej/pomorski-kongres-pamieci-narod/209973,T-EKST-AUDIO-Historia-mowi-przez-pokolenia-konferencja-naukowa-debaty-i-rozmowy-o.html>
02.03.2026, 22:27

[TEKST+ AUDIO] „Historia mówi przez pokolenia” – konferencja naukowa, debaty i rozmowy o książkach na Pomorskim Kongresie Pamięci Narodowej – Gdańsk 20-21 listopada 2024

Pomorski Kongres Pamięci Narodowej, organizowany przez Oddział Instytutu Pamięci Narodowej w Gdańsku 20-21 listopada 2024 r. w Centrum Wystawienniczo - Kongresowym AMBEREXPO (ul. Żaglowa 11, 80-560 Gdańsk) to nie tylko okazja do zaprezentowania wyników badań nad historią XX wieku w jej wymiarze lokalnym, począwszy od niemieckiej eksterminacji ludności Pomorza, na fenomenie Gdańska jako „kolebki Solidarności” kończąc. Wydarzenie jest naszą odpowiedzią na wyniki badań „Edukacja dla pamięci”. Będziemy zatem dyskutować nad dorobkiem i perspektywami współczesnej edukacji historycznej oraz odpowiadać na pytanie, jak uczyć, żeby zainteresować historią młode pokolenie. Wstęp wolny. Zapraszamy!

22.11.2024

[Pomorski Kongres Pamięci Narodowej \[ZAPROSZENIE\]](#)

[Pomorski Kongres Pamięci Narodowej – strona główna](#)

AMBEREXPO (ul. Żaglowa 11, 80-560 Gdańsk)

środa, 20 listopada 2024 r.

godz. 10.30-18.30 (sala 2, piętro I)

KONFERENCJA NAUKOWA [„Akcja „T-4” i inne formy niemieckiej eksterminacji bezpośredniej na Pomorzu w latach II wojny światowej”](#)

W tym roku mija 85 lat od wybuchu II wojny światowej, jednego z najkrwawszych konfliktów w dziejach ludzkości. We wrześniu 1939 r. Pomorze zostało bezprawnie zaanektowane przez Niemcy, które wdrożyły na tym obszarze założenia wielowymiarowej polityki germanizacji totalnej. Jeden z jej najważniejszych elementów stanowiła eksterminacja bezpośrednia mieszkańców regionu. Ten zbrodniczy proceder trwał przez cały okres wojny.

[Program konferencji](#)

godz. 11.00-13.00 (sala 4, piętro I)

PANEL DYSKUSYJNY Dorobek i perspektywy współczesnej edukacji historycznej

Uczestnicy: dr Karol Nawrocki, dr hab. Przemysław Czarnek.

Prowadzenie: dr Marek Szymaniak.

Edukacja historyczna jest podstawą polityki pamięci, częścią *soft power* każdego państwa, podstawą naszego trwania jako państwo i jako wspólnota narodowa. Z raportu „Edukacja dla

pamięci”, zawierającego wyniki zleconych przez IPN badań na temat wiedzy historycznej Polaków i ich postaw wobec przeszłości wynika m.in., że uczniowie preferują odmienną niż nauczyciele formę przekazu wiedzy historycznej. Ważne jest np. wykorzystanie przestrzeni wirtualnej i nowych technologii w nauce historii. Odpowiadając na potrzeby wzbogacenia przekazu historycznego, IPN przygotował projekty gamingowe. Jeden z nich - „Gra Szyfrów” - został dodany przez MEN do programu nauczania jako treści rekomendowane.

Z raportu „Edukacja dla pamięci” wynika również, że istnieje zależność między znajomością historii i refleksją nad nią a wykazywaniem postaw obywatelskich. Dlatego tak ważna jest rzetelna i nowoczesna edukacja historyczna. Pielęgnowanie tożsamości narodowej to podstawa naszego trwania jako narodu, opierającego się na wspólnym doświadczeniu historycznym. Każda próba redukcji i odrzucania treści kształtujących postawy patriotyczne prowadzi do pozbawienia uczniów podstawowej wiedzy współtworzącej tożsamość narodową, burząc jeden z filarów, na których rozwija i się i trwa każde państwo.

godz. 14.30-16.00 (hala A, scena, parter)

ROZMOWA *Edukacja dla pamięci. Przekaz wiedzy historycznej w kontekście postaw Polaków wobec ich przeszłości*. Transmisja dyskusji na kanale IPNtv.

Ważną częścią Pomorskiego Kongresu Pamięci Narodowej będzie prezentacja wyników raportu „Edukacja dla pamięci. Przekaz wiedzy historycznej w kontekście postaw Polaków wobec ich przeszłości”, z uwzględnieniem specyfiki Pomorza.

W zeszłym roku wyniki raportu „Edukacja dla pamięci” zostały zaprezentowane w czasie Kongresu Pamięci Narodowej w Warszawie oraz Podkarpackiego Kongresu Pamięci Narodowej w Jasionce pod Rzeszowem (z uwzględnieniem specyfiki Podkarpacia). W czerwcu tego roku w Poznaniu, podczas Wielkopolskiego Kongresu Pamięci Narodowej, zostały zaprezentowane wyniki badań dla Wielkopolski. Teraz czas na Miasto Wolności. O wynikach badań nad postawami Pomorzan wobec ich przeszłości rozmawiać będą dr hab. Krzysztof Malicki, prof. UR, jeden z autorów raportu „Edukacja dla pamięci” oraz dr hab. Daniel Wicenty, prof. UG.

czwartek, 21 listopada 2024 r.

godz. 10.00-11.30 (sala 2, piętro I)

PROMOCJA KSIĄŻKI „Polaków trzeba nauczyć, kto tu jest panem!”. Polityka germanizacyjna niemieckich władz okupacyjnych na Pomorzu 1939-1945, red. Daniel Czerwiński, Mateusz Kubicki, Marcin Owsieński, IPN, Muzeum Stutthof w Sztutowie. Niemiecki nazistowski obóz koncentracyjny i zagłady (1939-1945), Gdańsk-Sztutowo-Warszawa 2024, 328 s., ISBN 978-83-8376-143-5

Uczestnicy: dr Daniel Czerwiński, dr Mateusz Kubicki, dr Marcin Owsieński
Prowadzenie: Rafał Dudkiewicz. Transmisja dyskusji na kanale IPNtv.

Słowa gauleitera Okręgu Rzeszy Gdańsk-Prusy Zachodnie: „Polaków trzeba nauczyć, kto tu jest panem!” doskonale pokazują stosunek Niemców do Polaków w 1939 r. Już w czasie wojny pojawiło się stwierdzenie, że: „Pomorze znalazło się na samym dnie okupacyjnego piekła”. Jak do tego doszło? Dlaczego Niemcom tak bardzo zależało na germanizacji Pomorza? Jakie metody stosowali? Na pytania te odpowiedzą redaktorzy książki „Polaków trzeba nauczyć, kto tu jest panem!” Polityka germanizacyjna niemieckich władz okupacyjnych na Pomorzu (1939-1945).

godz. 11.00-12.30 (hala A, scena, parter)

ROZMOWA O PUBLIKACJI „Literatura i Pamięć” – seria wydawnicza Instytutu Pamięci Narodowej i Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji

Uczestnicy: prof. Krzysztof Dybciak, dr hab. Iwona Rusek, dr Tomasz Szturo

W [serii „Literatura i Pamięć”](#) ukazują się wybitne dzieła, które w czasach komunistycznej cenzury nie miały szans w pełni zaistnieć w świadomości społecznej lub których sens był w ramach polityki kulturalnej PRL przesłaniany stereotypowymi, tendencyjnymi interpretacjami. Autorzy serii, skupiając się głównie na literaturze XX w., przedstawiają też wybrane sylwetki pisarzy, utwory i zjawiska z okresów wcześniejszych, warte przypomnienia i nowych odczytań. Seria powstała z myślą o miłośnikach literatury i pasjonatach historii. Jej adresatami są zwłaszcza nauczyciele języka polskiego i nauczyciele historii oraz studenci historii i polonistyki.

Partnerem projektu jest Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji w ramach Programu Wspierania Pamięci Narodowej. Projekt został objęty Patronatem Honorowym Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Andrzeja Dudy.

godz. 12.00-14.00 (sala 2, piętro I)

PANEL DYSKUSYJNY Jak uczyć, żeby zainteresować historią młode pokolenie?

Uczestnicy: dr Mateusz Szpytma, Grzegorz Kryger, dr Dariusz Piasek, dr Adam Pleskaczyński, prof. Mirosław Szumiło

Prowadzenie: Krzysztof Drażba

Historię określa się jako nauczycielkę życia. Czy jednak dzisiejsza młodzież interesuje się historią? Jakie metody należy stosować, żeby zainteresować nią młode pokolenie? Na ile przydatne są w tym nowe technologie? Czy tradycyjne podręczniki mają sens? Te i wiele innych zagadnień omówią uczestnicy debaty.

godz. 15.00-17.00 (sala 2, piętro I)

PANEL DYSKUSYJNY Gdańsk kolebką polskiej wolności?

Uczestnicy: dr Grzegorz Grzelak, dr Sebastian Pilarski, Małgorzata Tarasiewicz, ks. dr hab. Jarosław Wąsowicz Lech Zborowski

Prowadzenie: dr Jan Hlebowicz

Czy strajk zapoczątkowany przez Wolne Związki Zawodowe Wybrzeża 14 sierpnia w Stoczni Gdańskiej im. Lenina – jedno z najważniejszych wydarzeń powojennej historii Polski, mógł wydarzyć się gdzie indziej? Jakie czynniki wpłynęły na to, że to właśnie w Gdańsku narodziła się Solidarność? W jakim stopniu zadecydowała o tym pamięć o Grudniu '70? Czy postawy niezależne determinowało „doświadczenie kresowe” wielu powojennych mieszkańców Pomorza Gdańskiego czy raczej tradycje wolnościowe będące emanacją „hanzeatycznej otwartości” na świat? A może fenomen Gdańska, nazywanego „kolebką Solidarności”, jest jedynie rodzajem powtarzanego od lat mitu? Z tymi i wieloma innymi pytaniami zmierzą się uczestnicy panelu dyskusyjnego „Gdańsk kolebką polskiej wolności?”.

godz. 15.00-16.30 (hala A, scena, parter)

ROZMOWA O PUBLIKACJI Tomasz Ceran, *Zbrodnia pomorska 1939. Początek ludobójstwa niemieckiego w okupowanej Polsce*, Bydgoszcz-Warszawa 2024, 451 s., ISBN 978-83-8229-958-8

Uczestnicy: dr Tomasz Ceran, dr Piotr Abryszeński

Monografia powstała w ramach serii „Publikacje Delegatury IPN w Bydgoszczy” (t. 2). Ukazuje ona przyczyny, przebieg, rozmiary i skutki zbrodni pomorskiej 1939, czyli eksterminacji polskiej ludności cywilnej, osób chorych psychicznie oraz pomorskich Żydów w pierwszych miesiącach okupacji niemieckiej na terenie przedwojennego województwa pomorskiego (Pomorza Nadwiślańskiego i Kujaw).

godz. 17.00-19.00 (sala 2 piętro I)

PANEL DYSKUSYJNY Czy ściganie zbrodni niemieckich w XXI w. ma sens?

Uczestnicy: prok. Andrzej Pozorski, prok. Mieczysław Góra, dr Dawid Kobiałka, Filip Kuczma

Prowadzenie: prok. Tomasz Jankowski

Wydawać by się mogło, że po upływie 80 lat od zakończenia wojny ściganie niemieckich zbrodni nie ma już sensu. Czy tak faktycznie jest? Nawet jeśli w niektórych przypadkach nie jesteśmy już w stanie postawić sprawców przed sądem, nie możemy zapomnieć o ofiarach, którym należy się pamięć.

► Wydawnictwo IPN na Pomorskim Kongresie Pamięci Narodowej (hala A, parter)

20 i 21 listopada 2024 r. zapraszamy na stoisko Wydawnictwa IPN do AmberExpo w Gdańsku. Z rabatem 40% będą dostępne nowości wydawnicze, komiksy, ale również publikacje związane z historią Pomorza Gdańskiego i Kujaw. Przed wejściem do budynku stanie również mobilna księgarnia IPN

Wstęp na Pomorski Kongres Pamięci Narodowej jest wolny. Strefa Nowych Technologii przeznaczona dla uczestników od 10. roku życia, korzystanie ze stanowiska VR dla uczestników od 13 roku życia.

[Pomorski Kongres Pamięci Narodowej](#)

[\[PLAYLISTA\] Pomorski Kongres Pamięci Narodowej](#)

[\[TEKST+AUDIO\] „Historia mówi przez pokolenia”. Pomorski Kongres Pamięci Narodowej, Gdańsk 20-21 listopada 2024](#)

[\[TEKST+AUDIO\] Gale, projekcje filmów i dyskusje na Pomorskim Kongresie Pamięci Narodowej, Gdańsk, 20-21 listopada 2024](#)

[„Historia mówi przez pokolenia”. Strefa Nowych Technologii IPN na Pomorskim Kongresie Pamięci Narodowej, Gdańsk 20-21 listopada 2024](#)

Instytut Pamięci Narodowej zaprasza		Pomorski Kongres Pamięci Narodowej
20–21 LISTOPADA 2024 GDAŃSK, AMBEREXPO	RP Patronat Honorowy Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Andrzeja Dudy	

Pomorski Kongres Pamięci Narodowej

□ Gdańsk, Centrum Wystawienniczo – Kongresowe AMBEREXPO

ul. Żaglowa 11

80-560 Gdańsk

Zapraszamy!

- [w środę, 20 listopada 2024 r.](#), od godz. 10.00
- [w czwartek, 21 listopada 2024 r.](#), od godz. 9.30.

Zobacz też:

- [Raport „Edukacja dla pamięci”. Prezentacja wyników badania świadomości historycznej Polaków: w języku polskim i angielskim](#)
- [Kongres Pamięci Narodowej, Warszawa 13-15 kwietnia 2023](#)
- [Podkarpacki Kongres Pamięci Narodowej, Jasionka 4-5 października 2023](#)
- [Wielkopolski Kongres Pamięci Narodowej, Poznań 18-19 czerwca 2024](#)

Kontakt dla mediów:

Oddział IPN w Gdańsku

Artur Chomicz - asystent prasowy

kom. 694 156 947, tel. (58) 668 49 05

artur.chomicz@ipn.gov.pl, media.gdansk@ipn.gov.pl

Rzecznik Prasowy IPN - Dyrektor Biura:

dr Rafał Leśkiewicz

tel. 602 322 362

rzecznik@ipn.gov.pl

AUDIO:

Pomorski Kongres Pamięci Narodowej - konferencje, panele dyskusyjne, rozmowy: dr Daniel Czerwiński, naczelnik OBBH w Gdańsku

Pliki do pobrania

[Pomorski Kongres Pamięci Narodowej - konferencje, panele dyskusyjne, rozmowy: dr Daniel Czerwiński, naczelnik OBBH w Gdańsku \(mp3, 2.85 MB\)](#)

[Pomorski Kongres Pamięci Narodowej - konferencje, panele dyskusyjne, rozmowy: dr Daniel Czerwiński, naczelnik OBBH w Gdańsku \(wav, 20.91 MB\)](#)

Aby zobaczyć odtworzyć włącz JavaScript

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)